

[2023] 2 एस. सी. आर. 737

जी. पी. एस. के. कॅपिटल प्रायव्हेट लिमिटेड

(पूर्वी मंत्री फायनान्स लिमिटेड म्हणून ओळखले जाणारे)

विरुद्ध

भारतीय रोखे आणि विनिमय मंडळ

(2008 चे दिवाणी अपील क्र. 2402)

20 मार्च 2023

[अजय रस्तोगी आणि बेला एम. त्रिवेदी, जे. जे.]

भारतीय रोखे आणि विनिमय मंडळ कायदा, 1992-कलम 15 (झेड) - सिक्युरिटीज अँड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (स्टॉक ब्रोकर्स अँड सब ब्रोकर्स) नियम, १९९२ - भाग ३, परिच्छेद ४ - शुल्क सातत्य-खालील लाभ - पात्रता - वैयक्तिक सदस्यत्वाचे कॉर्पोरेट संस्थेत रूपांतर- कलकत्ता स्टॉक एक्स्चेंज- सीएसईच्या एका सदस्याने शेअर ब्रोकर म्हणून नोंदणी कृत सीएसईचे आपले सदस्यत्व अपीलकर्ता कंपनीच्या बाजूने हस्तांतरित केले जे नॅशनल स्टॉक एक्स्चेंज सदस्य होते - एनएसईचे- अपीलकर्ता कंपनी नंतर सीएसईची सदस्य बनली आणि स्टॉक ब्रोकर म्हणून नोंदणीकृत झाली- अपीलकर्ता कंपनीने दावा केला की ज्या कालावधीसाठी पूर्वीच्या सदस्याने आधीच शुल्क भरले आहे त्या कालावधीसाठी नोंदणी शुल्क भरण्यापासून सूट दिली आहे आणि नियमांच्या कलम 3 च्या परिच्छेद 4 अंतर्गत विहित अटीची पूर्तता झाली आहे - बोर्डाने दावा फेटाळला - अपीलात लवादाने असे म्हटले आहे की स्टॉक ब्रोकर्सकडे अनेक स्टॉक एक्स्चेंजमधून अनेक सभासदत्व आणि कार्ये असली तरीही बोर्डाकडे एकच नोंदणी पुरेशी आहे, त्यामुळे बोर्डाकडे प्रारंभिक नोंदणीसाठी शुल्क भरावे लागेल आणि कंपनी अनुसूची 3 च्या खंड (4) च्या अटीची पूर्तता करण्यात अपयशी ठरली आणि पूर्वीच्या व्यक्तीने ज्या कालावधीसाठी शुल्क भरले त्या कालावधीत शुल्क भरण्यापासून सूट मिळण्याचा दावा करण्यास पात्र

नव्हती - अपीलावर: जेव्हा पूर्वीच्या सदस्याने सीएसईचे आपले सदस्यत्व कार्ड अपीलकर्त्या कंपनीला हस्तांतरित केले, तेव्हा ते पूर्णवेळ संचालक नव्हते परंतु केवळ एक संचालक होते - ज्या तारखेला त्याने अपीलकर्ता कंपनीतील 40% भागभांडवल मिळविले ते अस्पष्ट आहे - प्रदान केलेले तपशील संबंधित कोणत्याही वर्षासाठी पूर्णवेळ संचालक म्हणून पूर्वीच्या सदस्यास सूचित करित नाहीत- अशा प्रकारे, अपीलकर्ता कंपनी कलम 3 च्या परिच्छेद 4 अंतर्गत अटींची पूर्तता करण्यात अपयशी ठरली आणि शुल्क सातत्य लाभाचा दावा करण्यास पात्र नाही

सिक््युरिटीज अँड एक्सचेंज बोर्ड ऑफ इंडिया विरुद्ध नॅशनल स्टॉक एक्सचेंज मेंबर्स असोसिएशन आणि आणखी एक 2022 एस. सी. सी. ऑनलाईन एस. सी. 1392-संदर्भित.

दिवाणी अपील न्यायाधिकरण:दिवाणी अपील क्र. 2008 चा 2402.

सिक््युरिटीज अपीलीय न्यायाधिकरण, मुंबईच्या 2007 च्या अपील क्रमांक 76 मधील 09.08.2007 तारखेच्या निर्णय आणि आदेशावरून. 2007 च्या दिवाणी अपील क्र. 5636 सह.

चंद्र उदय सिंग, वरिष्ठ अधिवक्ता, भार्गव व्ही. देसाई, राहुल गुप्ता, विधुषी शांडिल्य, विद्या मोहंती, अमजिद, झुबीन एम. जॉन, पल्लवी मौर्य, देवीना भंडारी, अमित अन्नाप्पा पै, रमेश बाबू एम. आर., आशिष भक्त, अधिवक्ता उपस्थित पक्षांसाठी.

न्यायालयाचा न्यायनिर्णय आदरणीय न्यायमुर्ती श्री. रस्तोगी यांनी दिला .

दिवाणी अपील क्र. 2008 चा 2402

1. सिक्युरिटीज अँड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (स्टॉक ब्रोकर्स अँड सब-ब्रोकर्स) रेग्युलेशन्स, 1992 च्या अनुसूची 3 च्या कलम (4) च्या अटींची पूर्तता अपीलकर्त्याने केली नाही, असे मत नोंदवत सिक्युरिटीज अपीलेट ट्रिब्युनलने (यापुढे 'ट्रिब्युनल' म्हणून संबोधले जात आहे) 9 ऑगस्ट, 2007 रोजी दिलेल्या निर्णय आणि आदेशाला दुजोरा देत सिक्युरिटीज अँड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (स्टॉक ब्रोकर्स अँड सब-ब्रोकर्स) रेग्युलेशन्स, 1992 च्या कलम 15 (झेड) अंतर्गत (यानंतर 'रेग्युलेशन्स' म्हणून संबोधले जात आहे) तात्काळ अपील दाखल करण्यात आले आहे.

2. या प्रकरणाची संक्षिप्त तथ्ये अशी आहेत की एक श्रीकांत मंत्री कलकत्ता स्टॉक एक्स्चेंजचा सदस्य झाला (यापुढे त्याला 'सी. एस. ई.' म्हणून संबोधले जाते) आणि त्याला 30 नोव्हेंबर 1992 रोजी स्टॉक दलाल म्हणून नोंदणी मंजूर करण्यात आली. त्याचे सी. एस. ई. चे सदस्यत्व कार्ड मंत्री फायनान्स लिमिटेडच्या नावे हस्तांतरित केली - येथे अपीलकर्ता (यापुढे 'कंपनी' म्हणून संदर्भित) केला जाईल . 27 डिसेंबर 1998 रोजी उशग्राम प्रॉपर्टीज अँड फायनान्स लिमिटेड या नावाने आणि शैलीत कंपनीची नोंदणी कंपनी निबंधक, कलकत्ता येथे करण्यात आली होती, यात वाद नाही. नंतर 13 नोव्हेंबर 1992

रोजी त्याचे नाव बदलून मंत्री फायनान्स लिमिटेड असे करण्यात आले. कंपनीने 1995 मध्ये स्टॉक ब्रोकिंगचा व्यवसाय सुरू केला आणि एन. एस. ई. चे सदस्य झाले आणि त्यानंतर स्टॉक दलाल म्हणून मंडळाकडे नोंदणी केली आणि 17 ऑक्टोबर 1995 रोजी स्टॉक दलाल म्हणून एन. एस. ई. चे सदस्यत्व प्राप्त केले. त्यानंतर, जेव्हा श्रीकांत मंत्र्यांचे सदस्यत्व कार्ड कंपनीच्या नावाने हस्तांतरित करण्यात आले, तेव्हा ते सी. एस. ई. चे सदस्य झाले आणि 1 एप्रिल 1998 रोजी सी. एस. ई. चे समभाग दलाल म्हणून त्यांची नोंदणी झाली.

3. श्रीकांत मंत्र्यांकडून कार्ड हस्तांतरणानंतर सी. एस. ई. चे सदस्यत्व मिळाल्यानंतर, अपीलकर्ता कंपनीने दावा केला की, ज्या कालावधीसाठी श्रीकांत मंत्र्यांनी आधीच शुल्क भरले होते त्या कालावधीसाठी नोंदणी फी भरण्यापासून त्यांना सूट देण्यात यावी. दुसऱ्या शब्दांत, त्यांनी श्रीकांत मंत्र्यांनी आधीच भरलेल्या शुल्काच्या सवलतीचा लाभ मिळण्याचा दावा केला. त्याच वेळी, नियमांच्या अनुसूची 3 च्या परिच्छेद 4 अंतर्गत विहित केलेल्या सर्व अटींची पूर्तता करण्यात आली होती आणि त्यामुळे त्यांना सूट मिळण्याचा दावा करण्याचा अधिकार होता, असा दावाही करण्यात आला.

4. मंडळाच्या 7 मे 2007 रोजीच्या आदेशाद्वारे कंपनीचा दावा फेटाळण्यात आला होता, ज्यामध्ये असे म्हटले होते की, श्रीकांत मंत्री हे त्यांच्या सदस्यत्व हस्तांतरणानंतरच्या तीन वर्षांच्या कालावधीत कंपनीत केवळ संचालक होते आणि ते पूर्णवेळ संचालक नसल्यामुळे, अनुसूची 3 च्या परिच्छेद 4 अंतर्गत नमूद केलेल्या अटी पूर्ण झालेल्या नाहीत आणि त्यानुसार, अपीलकर्त्याने विनंती केल्याप्रमाणे सूट मिळण्याचा दावा करण्यास पात्र नव्हते.

5. अपीलकर्ता कंपनीने मंडळाच्या 7 मे 2007 रोजीच्या आदेशाविरुद्ध न्यायाधिकरणासमोर पुढील दोन मुद्द्यांवर अपील दाखल केले:-

(i) समभाग दलाल एकापेक्षा जास्त समभाग बाजारात काम करण्यासाठी अनेक नोंदणीची आवश्यकता आहे की नाही किंवा सर्व समभाग बाजारांसाठी एकच नोंदणी पुरेशी असेल.

(ii) अपीलकर्ता कंपनी अनुसूची 3 च्या परिच्छेद 4 अंतर्गत प्रदान केलेल्या शुल्क सातत्य लाभांसाठी पात्र आहे की नाही.

6. मुद्दा क्र. (i) च्या संदर्भात, विद्वत्तापूर्ण न्यायाधिकरणाने असे म्हटले आहे की, जरी स्टॉक दलाल अनेक स्टॉक एक्सचेंजमधून अनेक सदस्यत्व आणि कार्ये

करत असले तरीही मंडळाकडे एकच नोंदणी पुरेशी आहे आणि म्हणून, मंडळाकडे प्रारंभिक नोंदणीसाठी शुल्क भरावे लागेल आणि आक्षेपित आदेश रद्दबातल करावा लागेल आणि 17 ऑक्टोबर 1995 पासून लागू होणाऱ्या नोंदणीच्या आधारे कंपनीने देय असलेली फी नव्याने गणनेसाठी हे प्रकरण मंडळाकडे पाठवावे लागेल.

7. मुद्दा क्रमांक (2) च्या संदर्भात विद्वत्तापूर्ण न्यायाधिकरणाने असे म्हटले आहे की अपीलकर्ता कंपनी नियमांच्या अनुसूची 3 च्या कलम (4) च्या अटीची पूर्तता करण्यात अयशस्वी ठरली आहे आणि ज्या कालावधीसाठी पूर्वीच्या श्रीकांत मंत्र्यांनी वैयक्तिक शुल्क भरले आहे त्या कालावधीत शुल्क भरण्यापासून सूट मिळण्याचा दावा करण्यास पात्र नाही.

8. त्यामुळे, अपीलकर्ता कंपनी तसेच मंडळाने न्यायाधिकरणाच्या 9 ऑगस्ट 2007 रोजीच्या त्याच आक्षेपार्ह निकालाविरुद्ध अपील केले आहेत.

9. 30 जानेवारी 1992 पासून मंडळात नोंदणीकृत असलेल्या मेसर्स गोविंद प्रसाद श्रीकांत अँड कंपनी या कंपनीचे श्रीकांत मंत्री हे एकमेव मालक होते, हा अपीलकर्त्याच्या वकिलांनी सादर केलेल्या निवेदनाचा मुख्य भाग आहे. सारणी 4 ते अनुसूची 3 अंतर्गत, हे सदस्यत्वाचे कॉर्पोरेट संस्थेत रूपांतर करण्यासाठी आणि जुन्या संस्थेचे सदस्यत्व, म्हणजे मेसर्स गोविंद प्रसाद श्रीकांत अँड कंपनीसाठी लागू होते. (एस. ई. बी. आय. नोंदणी क्र. आय. एन. बी. 030054715) चे 1 एप्रिल 1998 पासून कॉर्पोरेट संस्थेत रूपांतर करण्यात आले. त्यानुसार, अपीलकर्ता नियमांशी संलग्न केलेल्या अनुसूची 3 च्या सारणी 4 मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे पूर्व-अटी पूर्ण करतो आणि ही स्पष्ट चूक आहे जी मंडळाने पहिल्यांदा केली आहे आणि ही तथ्यात्मक रचना न्यायाधिकरणाने विचारात घेतली नाही.

10. विद्वान वकील पुढे सादर करतात की वैयक्तिक स्टॉक दलालांचे निगमीकरण करण्यासाठी आणि स्टॉक ब्रोकिंग क्रिया संस्थात्मक करण्यासाठी मंडळाच्या धोरणानुसार परिच्छेद 4 अनुसूची 3 मध्ये जोडला गेला होता आणि ते पुढे सादर करतात की अव्यक्तकरण धोरणाच्या हेतू आणि उद्देशाशी सुसंगत असावी ज्यामध्ये परिच्छेद 4 अनुसूची 3 मध्ये जोडला गेला होता.

11. विद्वान वकील पुढे सादर करतात की परिवर्तनाच्या बाबतीत, वैयक्तिक नोंदणीचे कॉर्पोरेट नोंदणीमध्ये रूपांतर केले गेले आहे आणि म्हणूनच, शुल्क भरण्यासाठी सूट उपलब्ध आहे आणि पुढे सादर करतात की अनुसूची 3 च्या परिच्छेद 4 मध्ये दोन नोंदण्यांचा विचार केला जात नाही. परिच्छेद 4 चे स्पष्टीकरण, एका काल्पनिक कल्पनेद्वारे, पूर्वीच्या सदस्यत्वापासून रूपांतरित सदस्यत्वापर्यंत शुल्क भरणे अनिवार्य करते आणि पुढे सादर करते की कायदा, म्हणून, असे आदेश दिले आहेत की परिवर्तनाच्या बाबतीत, रूपांतरित कॉर्पोरेट संस्थेकडून कोणतेही नवीन शुल्क आकारले जाणार नाही. सदर तथ्ये आणि परिस्थितीत, न्यायाधिकरणाने सादर केलेल्या निष्कर्षात या न्यायालयाने हस्तक्षेप करणे आवश्यक आहे.

12. प्रतिनोद प्रतिवादीचे विद्वान वकील, मंडळाने परत केलेल्या आणि न्यायाधिकरणाने पुष्टी केलेल्या निष्कर्षाचे समर्थन करताना सादर करतात की नोंदीत आलेल्या साहित्याचे मंडळाने तसेच न्यायाधिकरणाने दोन टप्प्यांवर कौतुक केले आहे. श्रीकांत मंत्र्यांनी त्यांचे सी. एस. ई. चे सदस्यत्व पत्रक अपीलकर्त्या कंपनीकडे हस्तांतरित केले आणि ते त्यात पूर्णवेळ संचालक नव्हते,

तर केवळ संचालक होते आणि जर व्यक्ती किंवा भागीदारीचे सदस्यत्व कॉर्पोरेट संस्थेत रूपांतरित झाले असेल तरच कॉर्पोरेट संस्थेला नोंदणी फी भरण्यापासून सूट मिळण्याचा दावा करण्याचा अधिकार आहे. तथापि, सदर प्रकरणात, श्रीकांत मंत्र्यांनी स्वतःचे कॉर्पोरेट संस्थेत रूपांतर केले नाही, त्याऐवजी त्यांचे सी. एस. ई. चे सदस्यत्व कार्ड विद्यमान कंपनीकडे हस्तांतरित केले आणि त्यात ते संचालक झाले.

13. त्यानुसार, मंडळाने योग्यरित्या असे मत मांडले आहे आणि न्यायाधिकरणाने आक्षेपार्ह आदेशात याची पुष्टी केली आहे की अपीलकर्ता नियमांच्या अनुसूची 3 च्या परिच्छेद 4 चा वापर करून सूट मिळवण्याचा दावा करण्यास पात्र नव्हता आणि अपीलकर्त्याने या न्यायालयासमोर खंडनातही कोणताही पुरावा नोंदवला नाही. दिलेल्या परिस्थितीत, अपीलकर्ता कंपनीच्या सांगण्यावरून दाखल केलेल्या अपीलातील तथ्याच्या समवर्ती निष्कर्षात अडथळा आणण्याचे कोणतेही कारण किंवा समर्थन दिसत नाही.

14. आम्ही पक्षकारांचे विद्वान वकील ऐकले आहेत आणि त्यांच्या मदतीने नोंदीत उपलब्ध असलेल्या साहित्याचा अभ्यास केला आहे.

15. मुद्दा क्र . (i) स्टॉक दलालच्या संदर्भात, ज्यासाठी एकापेक्षा जास्त स्टॉक एक्स्चेंजवर काम करण्यासाठी एकाधिक नोंदणीची आवश्यकता असते किंवा सर्व स्टॉक एक्स्चेंजसाठी एकच नोंदणी पुरेशी असेल, तसा या न्यायालयाने **सिक्युरिटीज अँड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया विरुद्ध प्रकरणामध्ये निर्णय घेतला आहे. नॅशनल स्टॉक एक्स्चेंज मॅम्बर्स असोसिएशन आणि इतर एक** आणि या न्यायालयाच्या निकालाच्या पार्श्वभूमीवर आता समाकलित राहिलेले नाही, ज्यामध्ये ते खालीलप्रमाणे आहे:

"47. अशा प्रकारे, आमच्या विचारानुसार, नियम, 1992 आणि विनियम, 1992 च्या योजना वाचनात आलेल्या कायद्याच्या कलम 12 (1) मध्ये संदर्भित 'प्रमाणपत्र' या अभिव्यक्तीचे संयुक्त वाचन हे अपरिहार्य निष्कर्षपर्यंत पोहोचवते की, शेअर दलाल तो जिथे काम करतो त्या प्रत्येक शेअर बाजारासाठी

केवळ एस. ई. बी. आय. कडून नोंदणी प्रमाणपत्रच मिळवावे लागत नाही, तर त्याच वेळी, 28 मार्च, 2002 च्या परिपत्रकानुसार विहित केलेल्या गणनेच्या संदर्भात एस. ई. बी. आय. कडून नोंदणीच्या प्रत्येक प्रमाणपत्राच्या संदर्भात विनियम, 1992 च्या विनियम 10 मध्ये जोडलेल्या भाग 3 च्या संदर्भात विहित केलेले मूल्यनिर्धारण शुल्क भरावे लागते आणि नियम, 1992 च्या योजनेनुसार असलेले मार्गदर्शक तत्त्व म्हणून समभाग दलालाद्वारे शुल्क भरावे लागते.

"16. सदर अपीलात समाविष्ट असलेला मुद्दा, अपीलकर्ता कंपनीला नियम 1992 च्या अनुसूची 3 च्या परिच्छेद 4 अंतर्गत शुल्क सातत्य लाभ मिळण्याचा हक्क आहे की नाही यावर मर्यादित आहे.

17. मुद्दा क्र.2 चे परीक्षण करण्यासाठी प्रथम नियम, 1992 च्या अनुसूची 3 च्या परिच्छेद 4 ची नोंद घेणे योग्य ठरेल, जे खालीलप्रमाणे आहे:- असे.

"एक्सचेंजचे असे वैयक्तिक किंवा भागीदारी सदस्यत्व कार्ड रूपांतरित करून एखाद्या कॉर्पोरेट संस्थेची स्थापना केली गेली असेल, तर अशा कॉर्पोरेट संस्थेला त्या कालावधीसाठी शुल्क भरण्यापासून सूट दिली जाईल, ज्यासाठी पूर्वीच्या व्यक्तीने किंवा भागीदारी सदस्याने आधीच शुल्क भरले आहे, या अटीच्या अधीन राहून की पूर्वीची व्यक्ती किंवा भागीदार अशा प्रकारे रूपांतरित झालेल्या कॉर्पोरेट सदस्याचा पूर्णवेळ संचालक असेल आणि अशा संचालकांकडे अशा परिवर्तनाच्या तारखेपासून किमान तीन वर्षांच्या व्यक्तीसाठी कॉर्पोरेट संस्थेच्या सशुल्क समभाग भांडवलाचे किमान 40 टक्के समभाग राहतील.

स्पष्टीकरण-हे स्पष्ट केले जाते की एक्सचेंजच्या वैयक्तिक किंवा भागीदारी सदस्यत्व कार्डचे कॉर्पोरेट संस्थेत रूपांतर करणे हे जुन्या संस्थेचे सातत्य असल्याचे मानले जाईल आणि ज्या कालावधीसाठी

पूर्वीच्या संस्थेने नियमांनुसार शुल्क भरले आहे त्या
कालावधीसाठी रूपांतरित संस्थेकडून पुन्हा कोणतेही
शुल्क आकारले जाणार नाही."

18. 7 मे 2007 रोजीच्या आपल्या आदेशानुसार नोंदवलेल्या पुराव्यांचे मूल्यांकन
केल्यानंतर आणि नियम 1992 च्या अनुसूची 3 च्या परिच्छेद 4 चा विचार करून
मंडळाने प्रथम आपले निष्कर्ष खालीलप्रमाणे दिले आहेत:- असे.

3. 11 शुल्क भरण्यापासून सूट मिळाल्याने
कॉर्पोरेट संस्थेला फायदा होतो. शंका येते.एम. एफ.
एल. ने प्रदान केलेल्या संबंधित कालावधीसाठीच्या
वार्षिक विवरणाच्या खऱ्या प्रतीवरून असे दिसते
की श्रीकांत मंत्री हे संचालक होते, परंतु संबंधित
कालावधीत ते पूर्णवेळ संचालक नव्हते.28 एप्रिल
1997 आणि 19 मे 1999 या ए. जी. एम.
तारखांच्या संदर्भात आर. ओ. सी. च्या
कार्यालयातून मिळवलेल्या प्रतीतूनही ही वस्तुस्थिती

सिद्ध झाली आहे.एम. एफ. एल. ला 21 जानेवारी 1998 रोजी अधिसूचना जारी केल्यानंतर नोंदणी मंजूर करण्यात आली, म्हणजे रूपांतरित कॉर्पोरेट संस्थेला ज्या अटींच्या अधीन राहून सूट दिली जाऊ शकते त्या अटी लागू झाल्यानंतर.वरील गोष्टींवरून हे स्पष्ट होते की एम. एफ. एल. ने नियमांच्या अनुसूची III च्या कलम I (4) च्या किमान एका अटींची पूर्तता केली नाही.त्यामुळे, पूर्वीच्या श्रीकांत मंत्र्यांनी ज्या कालावधीसाठी शुल्क भरले आहे, त्या कालावधीसाठी एम. एफ. एल. शुल्क भरण्यापासून सूट मिळण्यास पात्र ठरू शकत नाही."

19. अपीलकर्ता कंपनीने अपील केल्यावर, मंडळाने नोंदवलेल्या पुराव्याची पुन्हा दखल घेत, 9 ऑगस्ट 2007 रोजी दिलेल्या त्याच्या आदेशानुसार खालीलप्रमाणे निष्कर्षाची पुष्टी केली:- असे.

"असे म्हटले आहे.मंडळाने दलालांना स्वतःचे निगमीकरण करण्यास प्रोत्साहित करण्यासाठी एक धोरण स्वीकारले जेणेकरून त्यांचे काम अधिक पारदर्शक होईल कारण व्यक्ती आणि भागीदारीच्या तुलनेत कॉर्पोरेट संस्थांकडे अधिक आणि चांगले नियामक नियंत्रण असेल. हा उद्देश लक्षात घेऊन, मंडळाने 21.1.1998 पासून नियमनाच्या अनुसूची 3 मधील परिच्छेद 4 सादर केला आणि कॉर्पोरेट संस्था बनण्यापूर्वी व्यक्ती किंवा भागीदारीने आधीच दिलेल्या शुल्काचा लाभ देण्याचा निर्णय घेतला.आमच्यासमोर असलेल्या प्रकरणात मंडळाला असे आढळून आले आहे की जेव्हा श्रीकांत मंत्र्यांनी सी. एस. ई. चे त्यांचे सदस्यत्व कार्ड कंपनीला हस्तांतरित केले, तेव्हा ते त्यात पूर्णवेळ संचालक नव्हते तर केवळ संचालक होते.हे तथ्य आमच्यासमोर अपीलकर्त्याद्वारे विवादित केले जात आहे.या संदर्भात निष्कर्ष नोंदवणे आमच्यासाठी

आवश्यक नाही कारण आमचे असे मत आहे की कंपनी अनुसूची परिच्छेद 4 अंतर्गत लाभ घेण्यास पात्र नाही कारण त्यात सातत्य नाही. वरती सांगितल्याप्रमाणे, जर व्यक्ती किंवा भागीदारीचे कॉर्पोरेट संस्थेत रूपांतर झाले असेल तरच कॉर्पोरेट संस्थेला नोंदणी फी भरण्यापासून सूट मिळण्याचा दावा करण्याचा अधिकार नाही. प्रस्तुत प्रकरणात, श्रीकांत मंत्र्यांनी स्वतःचे कॉर्पोरेट संस्थेत रूपांतर केले नाही, तर त्याऐवजी सी. एस. ई. चे त्यांचे सदस्यत्व कार्ड विद्यमान कंपनीकडे हस्तांतरित केले आणि त्यात ते संचालक झाले. नियमांमध्ये अशा प्रकरणांमध्ये सूट देण्याची तरतूद नाही. प्रस्तुत कंपनी ही विद्यमान कंपनी आणि म्हणून, जेव्हा ती श्रीकांत मंत्र्याकडून सदस्यत्व कार्डात हस्तांतरण करून सी. एस. ई. ची सदस्य बनली तेव्हा ती परिच्छेद 4 अंतर्गत लाभासाठी दावा करू शकली नाही. जर श्रीकांत मंत्र्यांनी स्वतःची एक कंपनी स्थापन केली

असती आणि आपला दलालीचा व्यवसाय चालू ठेवला असता तरच ते अशा फायद्याचा दावा करू शकले असते. तसे नसल्यामुळे, कंपनी परिच्छेद 4 चा लाभ घेऊ शकत नाही, असे आमचे स्पष्ट मत आहे.या प्रकरणाच्या या दृष्टिकोनातून, अपीलकर्त्याचा दावा फेटाळणाऱ्या मंडळाने दिलेला आदेश कायम ठेवण्यास आम्हाला अजिबात संकोच वाटत नाही."

20. जेव्हा श्रीकांत मंत्र्यांनी त्यांचे सी. एस. ई. चे सदस्यत्व कार्ड कंपनीला हस्तांतरित केले, तेव्हा ते पूर्णवेळ संचालक नव्हते तर केवळ संचालक होते, हे निर्विवाद राहिले आहे.सी. एस. ई. किंवा त्याच्या अंतर्गत लेखापरीक्षकांना, श्रीकांत मंत्र्यांनी अपीलकर्ता कंपनीतील 40 टक्के भागभांडवल कोणत्या तारखेला अधिग्रहित केले होते, हे स्पष्ट नव्हते.त्याच वेळी, मंडळाने सी. एस. ई. ला 18 मार्च 1998 रोजी पत्राद्वारे कळवले होते की श्रीकांत मंत्र्यांकडे कॉर्पोरेट आस्थापनेच्या पेड-अप भांडवलाच्या 40 टक्क्यांपेक्षा कमी हिस्सा आहे.न्यायाधिकरणाने असेही नोंदवले होते की, अपीलकर्ता कंपनीने दिलेल्या वार्षिक विवरणपत्रांच्या खऱ्या प्रतींमधून असे उघड झाले आहे की, त्यांनी

दिलेल्या संचालकांचा तपशील कुठेही श्रीकांत मंत्री यांना कोणत्याही संबंधित वर्षासाठी पूर्णवेळ संचालक म्हणून सूचित करत नाही. सर्व संबंधित वर्षांच्या वार्षिक विवरणपत्रात श्रीकांत मंत्र्यांचे पद "संचालक" म्हणून सूचित केले गेले आहे. 28 एप्रिल 1997 आणि 19 मे 1999 रोजी झालेल्या वार्षिक सर्वसाधारण बैठकीच्या संदर्भात आर. ओ. सी. च्या कार्यालयातून मिळवलेल्या प्रतीतूनही हे सिद्ध झाले.

21. त्याच वेळी, 21 जानेवारी 1998 रोजी अधिसूचनेद्वारे परिच्छेद 4 लागू केल्यानंतर अपीलकर्ता कंपनीला नोंदणी मंजूर करण्यात आली आणि अपीलकर्ता कंपनी ही परिच्छेद 4 ते अनुसूची 3 च्या अटी पूर्ण केल्या आहेत याचे समाधान करण्यात अयशस्वी ठरली, ज्याच्या अनुषंगाने अपीलकर्त्याने शुल्क सातत्य लाभांचा हक्क असल्याचा दावा केला आहे.

22. अभिलेखातील साहित्य पाहिल्यानंतर, आम्ही समाधानी आहोत की अपीलकर्ता कंपनी ज्या नियमांचा संदर्भ देण्यात आला आहे त्या नियमांशी संलग्न

अनुसूची III च्या परिच्छेद 4 अंतर्गत संदर्भित अटी पूर्ण करण्यात अयशस्वी ठरली.

23. परिणामी, अपील कोणत्याही आधाराविना आहे आणि त्यानुसार फेटाळले जाते.स्वर्च नाही.

24. प्रलंबित असलेले अर्ज (असल्यास) निकाली काढले जातील.

दिवाणी अपील क्रमांक: 2007 चा 5636

25. दिवाणी अपील क्रमांक : 2008 चा 2402 प्रमाणेच 9 ऑगस्ट 2007 रोजी दिलेल्या स्वयं-आक्षेपित निकालाविरुद्ध मंडळाने हे अपील केले आहे. त्यामुळे प्रस्तुत अपिलामध्ये तथ्यांचा पुनरुच्चार करण्याची गरज नाही.

26. मंडळाने दाखल केलेले अपील यशस्वी होण्यास पात्र आहे कारण या न्यायालयाच्या सिक््युरिटीज अँड एक्सचेंज बोर्ड ऑफ इंडिया विरुद्ध नॅशनल

स्टॉक एक्सचेंज मेंबर्स असोसिएशन आणि आणखी एक (वर नमूद केलेले) निकालाच्या पार्श्वभूमीवर हा प्रश्न आता विचाराधीन राहिलेला नाही

27. परिणामी, अपील मंजूर झाले आहे आणि त्याला परवानगी दिली जाते.

28. प्रलंबित असलेले अर्ज (असल्यास) निकाली काढले जातील.

निधी जैन

अपील निकाली काढले

(साहाय्य केले : शाश्वत जैन, एल. सी. आर. ए.)

अस्वीकरण

या न्यायनिर्याच्या मराठी मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या / तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहिल आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.